

2023: BIO IN BEWEGING

Jaarverslag

Voorwoord

Alexander Claeys

Voorzitter BioForum vzw

“De focus op waardengedreven oplossingen is de sterkte van de biosector.”

In dit jaarverslag kan je lezen hoe hard de BioForum-ploeg in 2023 gewerkt heeft om de belangen en zorgen van onze sector te behartigen. Hun werk is grotendeels een weerspiegeling van wat er zich dit jaar op jouw veld of in jouw bedrijf of winkel heeft afgespeeld.

Extremere weersomstandigheden (met vooral veel regen), een nog steeds stijgende inflatie, de maatschappelijke onrust: 2023 was niet altijd even makkelijk, maar de biosector toonde zich weerbaar en standvastig. Zo zagen we in de marktcijfers dat de biosector weer opveert na enkele moeilijke jaren.

Dat het geen sinecure is om in Vlaanderen de biosector te doen groeien mag je gerust een understatement noemen. Ondanks de lancering van een ambitieus Strategisch Plan Bio moesten we eind 2023 vaststellen dat er door overheid en stakeholders nog maar weinig stappen waren gezet om dit plan te realiseren. Wij proberen iedereen wakker te houden en via dialoog alle partners te wijzen op hun aangegane engagementen.

Daarnaast willen we ook het beleid aanporren. Als ik hoor dat sommige politici de biosector loven om zijn hoopvolle, creatieve en gelukkige mensen, dan vraag ik me af waarop ze wachten om hun beleid in die richting te sturen met alle middelen die ze hebben.

Intussen kijken wij al verder. Met team en bestuur zaten we in 2023 samen om ook voor BioForum een vijfjarenplan op papier te zetten. We gaan voor een maatschappelijk economisch model dat niet alleen gericht is op financiële meerwaardecreatie, maar ook fundamentele oplossingen biedt voor de uitdagingen van deze tijd. Die focus op waardengedreven oplossingen is de sterkte van onze sector, laten we daar op vertrouwen.

Inhoudstafel

00 2023 IN CIJFERS

BioForum in cijfers
Inkomsten en uitgaven

01 IN JOUW BELANG

- Landbouw in crisis?
- Opkomen voor de biobelangen
- Biologische principes onder druk
- Gehoord en gezien worden

02 ADVIES & STEUN AAN BIOBEDRIJVEN

- Bereikbaar voor vragen
- Leren van elkaar
- Inspelen op actuele noden

03 SAMEN DOEN WE HET BETER

- Bio2Bio
- Nieuwjaarslezing “eerlijke biohandel”

04 EEN STERKE BIOMARKT

- Hoe ziet de markt er uit?
- Postharvest
- Slachtproblematiek
- Robuuste aardappelen
- Bio tonen aan de buitenwereld
- De mooiste boodschap is bio

05 BLIK OP DE TOEKOMST

- Meer dierenwelzijn
- Somebio
- Rambio
- Klimaatneutraal boeren
- Strategisch plan bio
- 5-jarenplan in voorbereiding

2023 in enkele cijfers

602

leden tegen eind 2023

13

collega's in ons team

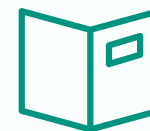
Bio Mijn Natuur

150.000

bezoekers in 2023

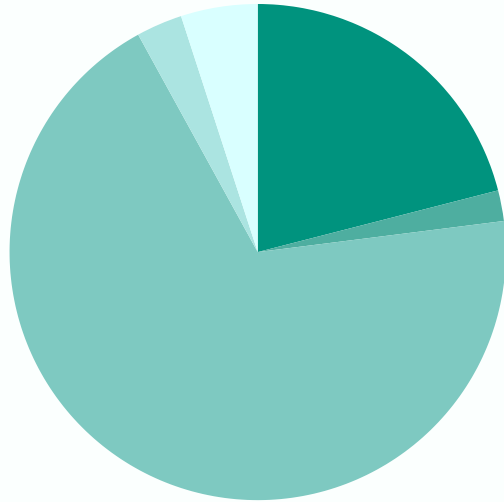
Bio Actief

3000

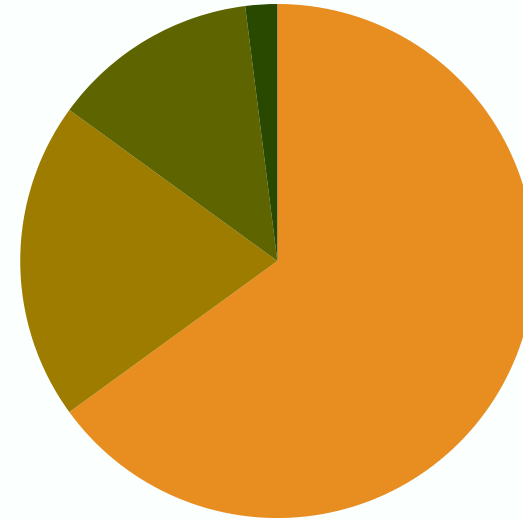
exemplaren per nummer

Inkomsten

69%	Project- en andere subsidies
21%	Lidgelden en sectorbijdragen
5%	Andere inkomsten
3%	Biogarantie-royalties
2%	Advertenties en sponsoring

Uitgaven

65%	Personeel
20%	Activiteiten en communicatie
13%	Algemene werking
2%	Andere kosten

01

— IN JOUW BELANG

Als biologisch ondernemer steek je het liefst je tijd in het ondernemen zelf. BioForum luistert naar de uitdagingen die daar bij komen kijken en zorgt ervoor dat ook de overheid daar rekening mee houdt. In 2023 was dat in sommige sectoren meer dan nodig.

1.1 Landbouw in crisis?

De biosector gelooft dat de manier waarop we in Vlaanderen aan landbouw doen anders moet. Die houding dragen we ook mee als we met de overheid aan tafel zitten.

- Op vraag van de Vlaamse overheid gingen landbouw- en milieuorganisaties met elkaar in overleg over een nieuw Mestactieplan (MAP 7). BioForum polste eerst bij de bioboeren en nam die standpunten mee naar de discussietafel. In maart kwam er een akkoord uit de bus. Dat erkende voor het eerst de eigenheid van bio. De omzetting van het akkoord in wetgeving bleek moeilijker en dus zal dit dossier ook in 2024 op tafel liggen.
- In 2023 vloeide er veel inkt over het stikstofprobleem in Vlaanderen. Wij blijven als sectororganisatie pleiten voor een andere aanpak. De uitzonderingen voor bio zijn mooi meegenomen, maar ze volstaan niet. Bovendien wordt er niet gekeken naar de kern van het probleem: het huidige landbouwmodel importeert heel wat stikstof.

Dankzij lobbywerk van BioForum ging **de helft van de Europese crisissteun** in Vlaanderen in 2023 naar biologische veehouders.

1.2 Opkomen voor de biobelangen

In verschillende dossiers is het belangrijk dat we de stem van de biosector laten horen. Zo maken we duidelijk dat er met de eigenheid van onze sector rekening gehouden moet worden.

- De administratieve verplichtingen vanuit het nieuwe GLB waren voor heel wat bioboeren een zware dobber. We organiseerden een webinar om hen bij te staan en kaartten daarna bij de Vlaamse overheid enkele pijnpunten aan. Dat had resultaat: voor de Verzamelaanvraag in 2024 zullen er een aantal wijzigingen gebeuren.
- BioForum schoof mee aan tafel bij de gesprekken over een nieuwe compensatieregeling voor landbouwers in de omgeving van 3M ten gevolge van PFOS-vervuiling. Getroffen boeren ontvingen opnieuw een compensatie en de eigenheid van bio werd daarbij erkend.
- Verschillende biologische fruittelers hadden last van contaminatie met gangbare bestrijdingsmiddelen als captan. BioForum drong bij de Vlaamse overheid en bij de bevoegde Vlaamse en federale instanties aan op toezicht en handhaving van driftreducerende maatregelen.
- We hielden op Europees en Vlaams niveau onze vinger aan de pols bij nieuwe wetsvoorstellen, zowel voor de biologische wetgeving (vb. zout, toegelaten additieven) als voor horizontale wetgeving (vb. nieuwe regels rond verpakking).
- Tegen 2037 moet de biosector werken met 100% biologisch zaaigoed. Dat is een behoorlijke uitdaging. Samen met de Waalse sectororganisatie Biowallonie ijverden we bij de gewestelijke overheden om een stimulerend beleid te voeren dat zowel telers, onderzoekscentra, sectororganisaties als zaadhuizen actief zal betrekken.

1.3 Biologische principes onder druk

Ondanks de Europese Green Deal en de ambitie om te gaan voor meer biolandbouw zagen we een aantal Europese wetsvoorstellen die lijnrecht ingaan tegen de belangen van onze sector.

- De Europese Commissie stelde voor om nieuwe gentechnieken grotendeels te dereguleren in Europa. In het najaar van 2023 probeerden we samen met andere organisaties en bioboeren duidelijk te maken waarom dit voorstel voor de biosector onbespreekbaar is. We deden dit zowel in de media als in overleg met Europa, daarbij ondersteund door onze koepelorganisatie IFOAM Organics Europe.
- Het Europese voorstel voor een nieuwe zadenwetgeving baart ons zorgen. Het vormt een ernstige bedreiging voor de vrije uitwisseling van zaden en de diversiteit van onze gewassen. Administratieve verplichtingen worden zo groot dat kleinschalige zaadinitiatieven er nauwelijks aan kunnen voldoen. We ondersteunden een petitie die oproept om dit voorstel te herzien en stuurden onze bezorgdheden ook richting Europese Commissie en onze beleidsmakers.

“Het is fijn om te werken met een strijdvaardige sector. De energie en tonnen ervaring bij onze boeren dragen ons beleidswerk en geven het een veel grotere kracht.”

SARA VAN DYCK, BELEIDSMEDEWERKER

1.4 Gehoord en gezien worden

We zijn een kleine sector, maar hebben veel ambitie. Daarom is het des te belangrijker dat we door het beleid en het grote publiek gehoord en gezien worden.

- Naar aanleiding van de verkiezingen in 2024 stuurden we alle politieke partijen duidelijke beleidsaanbevelingen voor hun verkiezingsprogramma's. We hadden hierover ook gesprekken met enkele politieke partijen.
- Biologische voeding was in 2023 vaak in het nieuws. We werkten mee aan zo'n 60-tal artikelen in kranten en weekbladen. Dat kan gaan van input leveren tot journalisten doorverwijzen naar biologische ondernemers.

i Eind mei wandelden Vlaamse en Nederlandse bioboeren mee in de **Kruiwagenmars**. Zo wilden we het belang van een gezonde bodem in de verf zetten bij de Europese politici.

02

ADVIES EN STEUN AAN BIOBEDRIJVEN

Biobedrijven kunnen met al hun vragen bij ons terecht, maar we zorgen er ook voor dat bedrijven van elkaar konden leren, ook in 2023.

2.1 Bereikbaar voor vragen

Vragen over de biowetgeving? Advies nodig bij het vinden van grondstoffen? BioForum zoekt mee naar oplossingen.

Voor startende verwerkers kan de biologische wetgeving een drempel zijn. Met de nieuwe praktische infofiches op onze website helpen we hen snel op weg.

2.2 Leren van elkaar

De biosector is een kleine sector en dus kunnen we maar beter van elkaar leren en dingen van elkaar opsteken.

- We brachten boeren samen in 13 Biobedrijfsnetwerken. Die behandelden erg uiteenlopende thema's: groenbemesters, droogte, machines delen, enzovoort
- 62 boeren waren geïnteresseerd om te komen bijleren tijdens een studiedag mulchen
- We organiseerden voor voedingsbedrijven, importeurs en distributeurs een lerend netwerk rond import.

2.3 Inspelen op actuele noden

Sommige uitdagingen zijn zo actueel of actueel dat we er graag meteen op inspelen en samen met bio-ondernemers kijken hoe we dit thema aanpakken.

- In maart organiseerde BioForum een studiedag voor zowel boeren als verwerkers omtrent pesticidenresiduen
- Ook bij de Biobedrijfsnetwerken worden de thema's vaak bepaald door de actualiteit. Zo brachten we het Biobedrijfsnetwerk Bloemen samen toen verschillende bloementelers te maken kregen met tulpenvuur. In de varkenshouderij zagen we een problematiek rond varkensworm bij roteren van varkens in je groenteperceel.

"Soms vertellen bioboeren me dat we goed aanvoelen wat er bij hen leeft. Dat is ook mijn bedoeling: de boeren bijstaan in alles wat er op hun pad komt, zodat zij zich kunnen bezighouden met het boeren zelf."

AN JAMART, ADVISEUR LANDBOUW

03

SAMEN DOEN WE HET BETER

De biosector is ontzettend divers, maar we delen een gemeenschappelijk doel. Door elkaar te ontmoeten en samen te werken realiseren we dat doel samen.

3.1 Bio2Bio

In augustus organiseerden we Bio2Bio, een netwerkevent waar we de hele sector samenbrengen. We kwamen samen bij biologische brouwerij De Wilde Brouwers.

Het project Orsalisk wil korteketenbedrijven bijstaan in het verbeteren van de interne samenwerking

3.2 Nieuwjaarslezing “Eerlijke biohandel”

Begin 2023 kampten gezinnen en bedrijven nog met hoge energieprijzen. Dat had zijn impact op de werking van heel wat biobedrijven. Hoe kunnen we deze uitdagingen met de hele bioketen aanpakken en ervoor zorgen dat iedereen eerlijk zijn boterham blijft verdienen? Op die vraag zochten we een antwoord tijdens onze nieuwjaarslezing.

“Bio zoekt Keten brengt ketenspelers samen rond de tafel. Zo stimuleren we onderlinge samenwerking en een vraaggestuurde groei van de sector.”

PAUL VERBEKE, KETENMANAGER

04

EEN STERKE BIOMARKT

Biologische landbouw kan maar floreren als de rest van de keten en de consument volgt. Het is dan ook een van onze opdrachten om knelpunten in die keten te onderzoeken en te kijken hoe we die kunnen oplossen.

4.1 Hoe ziet de markt er uit?

Welke markttendensen zijn er?
Waar zitten de noden in de keten?
Op die vragen zoekt het project Bio zoekt Keten een antwoord

bio **ZOEKT KETEN**

EEN PROJECT VAN **BIOFORUM**

IN SAMENWERKING MET ALGEMEEN BOERENSYNDICAAT EN BOERENBOND

- BioForum publiceert maandelijks marktberichten over biologisch graan en eiwitgewassen.
- We beantwoordden een honderdtal ketengerelateerde vragen en gaven op verschillende momenten voordrachten over de biologische markt, onder meer op Agriflanders.

4.2 Postharvest

Om de keten van inlandse granen en peulvruchten te versterken, is er nood aan een goede infrastructuur voor naoogst-behandelingen. In 2023 rondden we dit project af, met onder meer een demonstratie rond een kleursorteerder.

4.3 Slacht- problematiek

Het sluiten van talrijke slachthuizen maakt het moeilijk om biovee te slachten. Bioforum zocht oplossingen in de vorm van een **mobiele dodingsunit** voor runderen en in het project 'microslachthuis'.

4.4 Robuuste aardappelen

De Belgische en Franse biologische aardappelsector ondertekenden in september het nieuwe convenant robuuste aardappelen 2023 - 2026. De aardappelketen engageert zich om het aantal robuuste aardappelrassen te verhogen, zowel in de teelt als in de distributie.

4.5 Bio tonen aan de buitenwereld

Bio doen groeien doen we ook door te werken aan projecten die ondernemers warm maken om te kiezen voor bio.

- We ontwikkelden samen met VELT een lessenspakket over biologische landbouw en voeding voor bakkers en slagers in opleiding.
- Welke drempels zijn er om meer bio in catering te krijgen en welke rol zou de overheid hierin kunnen spelen? We schreven een onderzoeksrapport.
- Bedrijven konden via BioForum promomateriaal bestellen om hun zichtbaarheid als biologisch bedrijf te vergroten.
- BioForum vertegenwoordigt samen met enkele leden de biosector in de stuurgroep bio van VLAM. Hiermee sturen we de communicatie aan die VLAM over bio doet naar het grote publiek.

“We voelen dat het momenteel een kantelmoment is voor meer bio in catering. Onze sector staat daar om te springen, maar er zijn nog wel wat uitdagingen. Vanuit BioForum willen we daar de volgende jaren aan werken.”

MARIJKE VAN RANST,
ADVISEUR VERKOOP & FOODSERVICES

4.6

de mooiste boodschap

is

uit Europa

Ook in het tweede projectjaar wil Nudging Organic de vraag naar biologische producten vergroten via een promotie- en nudgingcampagne. De promotiecampagne heeft als doel consumenten te overtuigen van de meerwaarde van bio en het vertrouwen in het Europees biologisch keurmerk te vergroten.

- BioForum organiseerde 2 grote campagnepieken, met nudging-acties rond telkens een andere productcategorie met verschillende interventies in Carrefour en Delhaize. Aanvullend werden er veel verschillende activiteiten georganiseerd, zoals advertentiecampagnes op sociale media, advertenties in print, samenwerkingen met influencers en affiches in het straatbeeld.
- BioForum communiceert het hele jaar door over de meerwaarde van bio in het kader van de campagne.
- BioForum zet actief in op 'free publicity' en perswerking via PR-acties zoals 'De mooiste koeienweide'.

BioForum organiseerde de wedstrijd “De mooiste koeienweide”.

Zo toonden we aan de consument met hoeveel passie biologische melkveehouders voor hun dieren zorgen en spoorden we hen aan om te kiezen voor Belgische biomelk.

Meer dan 2.100 mensen stemden voor de Mooiste Koeienweide.

Melkveehouder **Johan Rooms** en zijn echtgenote **Isabel Kusé** mochten uiteindelijk de titel in ontvangst nemen.

De wedstrijd kreeg heel wat media-aandacht.

De acties binnen de campagne 'De mooiste boodschap is bio', resulteerde in mooie resultaten voor campagnejaar 2.

05

Bio versterken in de toekomst

De biosector is bij uitstek een sector die naar de toekomst kijkt. BioForum wil daar ook aan bijdragen en zet in op verschillende fronten. De vier bioprincipes vormen daarbij altijd het uitgangspunt.

5.1 Meer dierenwelzijn

Verschillende projecten van BioForum draaien om het verbeteren van het dierenwelzijn.

- In het PPILOW-project willen we het dierenwelzijn voor biologische kippen en varkens verbeteren.
- het project Biobeer brengt de knelpunten en uitdagingen binnen de hele sector rond biggencastratie in kaart.

5.2 Somebio

Op initiatief van een aantal geëngageerde en vooruitziende biomelkveehouders gaat dit project op zoek naar methaanreducerende voederstrategieën die specifiek werken voor bio en die tegelijk helpen met het afbouwen van het sojaverbruik. Wat is er haalbaar op technisch, bedrijfs-economisch en praktisch vlak?

5.3 RAMBIO

De biosector wil zijn steentje bijdragen tot het terugdringen van de uitstoot van biologisch vee. In het project RAMBIO zitten we samen met varkens- en pluimveehouders om haalbare ammoniakemissiereducerende maatregelen te bespreken. We gaan op zoek naar oplossingen die goed passen bij de systeemaanpak van bio.

Bio Actief 61

Jouw ontmoeting met een dynamische sector

Themadossier

EIWITTEN

“Je doet als biologisch ondernemer niet gewoon aan handel, maar bent ook bezig met mens en planeet. Die kern mogen we niet uit het oog verliezen”

STEFAN DEBRAE EN FREDERIK DOSSCHE

DEINMANNELEUW 303 TILBOESCHWIT
VERSCHEEN IN MAART - JUNI - SEPTEMBER - DECEMBER

5.4 Klimaatneutraal boeren

In het project Cliefarms slaan Europese onderzoeksinstituten, bedrijven en non-profit organisaties de handen in elkaar om klimaatneutrale landbouwpraktijken te ontwikkelen en toe te passen. In Vlaanderen zullen BioForum en BOS+ aan de slag gaan met agroforestry, waarbij bomen of houtkanten worden aangeplant op landbouwpercelen. Ook het project Carbon Farming zet daar op in: bij twee deelnemende bioboeren plantten we bomen en houtkanten aan.

In september brachten we een nummer uit van Bio Actief met een themadossier over **eiwittransitie**.

5.5 Strategisch plan bio

In april stelde de Vlaamse overheid het strategisch plan bio 2023- 2027 voor. Daarmee staat er voor het eerst een groeidoelstelling voor consumptie en productie op papier, en die is meteen ambitieus.

- Om de ambities waar te maken, is het volgens ons vooral belangrijk dat de overheid zelf gelooft in het verhaal van bio als voorloper van duurzame landbouw en dat ook uitdraagt in alle beleidsprocessen en trajecten rond landbouw en voeding. Met een strategisch plan bio dat op zichzelf staat zal het niet lukken om die doelstellingen te halen.
- Het plan wordt onderschreven door tal van stakeholders uit de rest van de voedingsketen. BioForum ging in 2023 aan tafel met organisaties als Comeos, Fevia en Oog Voor Lekkers om hen te wijzen op de rol die zij moeten spelen om dit plan te doen slagen.

“BioForum wil graag de ambities van het strategisch plan bio gerealiseerd zien, maar we kunnen dit niet alleen. Daarom zaten we samen met andere partijen. Hopelijk plukt de hele biosector daar de vruchten van.”

LIEVE VERCAUTEREN, DIRECTEUR BIOFORUM

5.6 Voorbereiding nieuw vijfjarenplan

Ook BioForum zit als organisatie niet stil. In 2023 werkten we aan een nieuw vijfjarenplan, waarin we onze eigen ambities voor de biosector formuleerden voor de periode 2024 - 2029.

We zaten twee dagen samen met bestuur en personeel om dit plan voor te bereiden.

Je kan het vijfjarenplan bekijken op www.bioforum.be/vijfjarenplan_2024

Scan de QR-code om het vijfjarenplan te bekijken

